

1. Сираште се добро очисти и опере, па се затим оштрим ножем исече на ситне резанце, одбацујући масне делове или делове који би имали неки непријатни мирис.

2. У порцеланске или земљане судове ставља се 120 грама исечених резанаца, 50 грама кухињске соли и 40 грама борне кеселине па се све то прелије једним литром чисте прокуване и охлађене воде.

3. То се добро промеша и оставља на собној температури (18°—20°С) да стоји 10—15 дана, и за то време се двапут дневно садржај лонца промеша.

4. После тога се кроз платнена цедила садржај лонца неколико пута процеди и добија се доста мутна течност. Тој се течности додаје још око 50 грама кухињске соли на литар течности, па када се со растопи, течност се процеди кроз специјалну хартију за цеђење или кроз густу тканину.

5. Добијена течност се налива у чисте, претходно прокуване боце од жутог стакла, добро се затвори и чува на хладном и тамном месту.

Уколико се пази на све напред наведено, може се добити сирило задовољавајуће јачине и квалитета које се може користити у случају да се до фабричког сирила тешко долази. Међутим, непажљивим радом и чувањем како ово сирило тако и оно фабричко, слаби и у њему се насељавају разне штетне бактерије које доводе до разних мава сирева.

Ивж. Ђуро Докмановић, Загреб

ОРГАНИЗАЦИЈА ОТКУПА МЛИЈЕКА У ЕНГЛЕСКОЈ

Прије неголи опишем, како је организиран откуп млијека у Енглеској, укратко ћу изнијети неке податке о производњи млијека, а и мјере, којима се унапређује производња млијека. Год. 1933. на подручју Енглеске било је 110.446 произвођача — фармера, а год. 1954. број фармера повећао се на 144.398. Број крава прије рата износио је 3,321.000, а 1953/54. 3,722.000. Број крава у односу на предратно стање повећао се за 12,1%.

На подручју Енглеске откупљене су ове количине млијека у милијунима галона (1 галон = 4,5 литре).

год. 1933/34.	856	год. 1950/51.	1.525
год. 1940/41.	1.045	год. 1953/54.	1.676

У мљекарама Felinfach, покрајина Wales, Preston, покрајина Lancashire Durham и Sturminster Newton, покрајина Dorset просечна дневна производња за тржиште по једном фармеру износи на дан 100—150 литара. Конкретно у мљекари Sturminster Newton — Dorset 150 фармера испоручује мљекари 40—50.0000 лит. млијека на дан.

Постигнуте успјехе на туберкулинизацији стоке и умјетном осјемењивању најбоље илуструју ови подаци:

Туберкулинизација стоке

год. 1939. од укупног броја стоке туберкулинизирано је	4,9%
год. 1945. " " " " " "	6,3%
год. 1950. " " " " " "	18,9%
год. 1954. " " " " " "	45,7%

Центри за умјетно осјемењивање

Година	центри	подцентри	број фармера	бр. опл. крава
1944/45.	1	—	360	2.559
1949/50.	22	56	53.908	431.370
1954/55.	24	81	126.411	1.110.987

На подручју туберкулинизације стоке и умјетног осјемењивања Енглеска је постигла нарочито видљиве успјехе последњих 10 година.

Годишњи просјек музности по крави у Енглеској износи 640 галона (2.880 литара) са 3,6 до 4% масти. Посебно се води евиденција музности врло млијечних крава — рекордерка. 25.000 фармера Енглеске држи 620.000 рекордерка, чија музност износи 760 галона (3.420 литара) са 3,6 до 4 и више % масти. Најраширеније су расе говеда: британско-физијска, млијечни шортхорн, аирсхире, гуерсен и јерсен говедо. Посљедње двије расе крава дају млијеко са 4,5—5% масноће.

Цјелокупни откуп млијека на подручју Енглеске и Валеса врши искључиво Milk Marketing Board. Milk Marketing Board има монопол у откупу млијека. Организација Милк Маркетинг Боарда основана је год. 1933., и преко ње Министарство пољопривреде проводи политику унапређења сточарства, а нарочито мљекарства и регулира производњу и потрошњу млијека и млијечних производа. За унапређење мљекарства Milk Marketing Board има својих 13 мљекара, 24 центра за умјетно осјемењивање са 81 подцентром и разне друге пољопривредне институције. На подручју Енглеске и Walesa Milk Marketing Boardи маде својих 11 подручних уреда. Уз мљекаре Milk Marketing Board има и приватних и задружних мљекара — но ипак је једини претставник произвођача фармера Milk Marketing Board, од којег све остале мљекаре откупљују млијеко. Представници фармера, Milk Marketing Boardа и Министарства пољопривреде споразумно утврђују откупне цијене млијека. Цијене су утврђене за годину дана унапријед односно за сваки поједини мјесец. Утврђене откупне цијене праводобно се објављују у мјесечном часопису „Milk producer“, органу Milk Marketing Board. Цијене млијека су у зимском периоду двоструко веће него лети, када млијека има у изобиљу. Ове године у љетном периоду просјечна откупна цијена по једном галону (4,5 литре) била је 2 шилинга, а сада је откупна цијена по једном галону 3,5—4 шилинга. Поред наведених основних цијена млијека у Енглеској давају се посебни додаци за млијеко од туберкулинизираних крава и додатак за хлађење млијека. Млијеко се хлади на фармама. Веће цијене за млијеко дају се ако фармер испоручи на мјесец преко 400 галона. Већина млијека допрема се у мљекаре у кантама између 8—14 сати. Оближњи фармери допремају сами млијеко у мљекаре. Транспортне трошкове за допрему млијека од фарме до мљекаре плаћа произвођач — фармер. Сви произвођачи плаћају по јединици млијека једнаке превозне трошкове без обзира на удаљеност од мљекаре. Млијеко се исплаћује фармеру у првој половини наредног мјесеца за протекли мјесец. Фармеру исплаћује млијеко Централни уред Milk Marketing Boardа преко банке. Milk Marketing Board има савршену евиденцију свих произвођача млијека.

Из наведених података се види, да је производња млијека у Енглеској на високом ступњу, а откуп млијека одвија се преко једне организације.